

**NOMINA TAS-SA LISA CASSAR SHAW GHALL-HATRA
TA' CHAIRPERSON GHALL-AWTORITÀ
TAL-ISTANDARDS GHALL-PERSUNI ANZJANI**

Mistoqsijiet sottomessi mill-Membri tal-Gvern

1. Tista' telabora ftit fuq il-karriera professjonali tieghek?

Bhala eks CEO tal-Awtorità ta' Standards ta' Harsien Soċjali (SCSA), ssorveljat operazzjonijiet komprensivi inkluzi, liċenzjar u ġestjoni ta' diversi servizzi ta' harsien soċjali. It-tmexxija kienet tinkludi l-bidu u l-moniteragg tal-proċess ta' konsultazzjoni pubblika għat-twaqqif tal-OPSA, kif ukoll l-abbozzar ta' liġijiet u standards relatati. Din il-kompetenza tenfasizza l-kapaċitajiet b'saħħithom tiegħi fl-iżvilupp tal-policies, l-involvement tal-partijiet interessati, u governanza organizzattiva.

Preċedentement, bhala Direttur fil-Malta Freeport, ikkollaborajt b'mod effettiv ma' membri oħra tal-bord biex niżviluppaw inizjattivi strateġiċi, niskrutinizzaw l-prestazzjoni tal-ġestjoni, u tissaħħaħ is-sistema finanzjarja u r-riskju. Il-mandat akkademiku tiegħi bhala lektor kif ukoll bhala ricerkatur, jirrifletti l-impenn tiegħi biex inrawwem il-ħsieb analitiku, filwaqt li nenfasizza s-soluzzjoni kritika tal-problemi u l-mentoring.

Jiena gradwata b'MBA, b'Masters fil-Kreattività u l-Innovazzjoni, u bħalissa qed insegwi Dottorat fix-Xjenzi Soċjali fejn ninsab fl-aħhar stadju ta' din ir-ricerka.

2. Kif tiddeskrivi l-qagħda ta' persuni anzjani llum il-ġurnata fil-komunità?

Is-sitwazzjoni tal-anzjani f'Malta llum tirrifletti kemm il-kisbiet kif ukoll l-isfidi. F'dawn l-aħhar snin, Malta ghamlet enfasi qawwija fuq il-benesseri taċ-ċittadini anzjani tagħha billi mplimentat policies robusti fejn jidhru l-anzjani. Dawn jinkludu inizjattivi governattivi bhall-intitolament tal-penzjoni shiha u għotja taċ-ċittadin anzjan li jipprovdu appogg finanzjarju.

Inizjattivi sabiex tinzamm il-parteciċipazzjoni attiva tal-anzjani fil-komunità, ma naqsux. Il-gvern ukoll introduca servizzi sabiex l-anzjani jibqgħu fil-komunita' permezz ta' servizzi bhas-Silver T, u servizzi ta' kura li jingħataw gewwa djarhom stess.

L-inkluzjoni u l-istabbiltà finanzjarja permezz ta' strateġiji komprensivi huma sfidi kontinwi li wiehed irid ikompli jahdem fuqhom. Għalhekk, l-indirizzar ta' dawn il-kwistjonijiet kumplessi jeħtieġ approċċ multidimensjonali li jippromwovi mhux biss l-għajnuna finanzjarja iżda wkoll l-integrazzjoni soċjali u l-parteciċipazzjoni attiva għaċ-ċittadini anzjani

3. X'taħseb li kienu l-elementi ewlenin li wasslu għan-nomina tieghek bhala Chairperson tal-Awtorità tal-Istandards għall-Persuni Anzjani?

L-elementi ewlenin li x'aktarx ikkontribwew għan-nomina tiegħi bhala Chairperson tal-OPSA jinkludu:

1. Esperjenza fit-tmexxija tal SCSA: Meta kont il-Kap Eżekuttiv tal-SCSA, kont wrejt il-kapaċità tiegħi li nissorvelja funzjonijiet kritiċi relatati mal-harsien tal-anzjani, inkluz il-liċenzjar u l-ġestjoni ta' djar residenzjali. Dan ir-rwol kien jeħtieġ sorveljanza sinifikanti tal-attivitajiet operattivi u strateġiċi.

2. Żvilupp tal-Inizjattivi tal-OPSA: Il-kontribut tiegħi tul il-process sabiex tigi mwaqqfa l-OPSA kien strumentali. Dan kien ukoll jinkludi nvolviment fil-proċess ta' konsultazzjoni

pubblika u fl-abbozzar tal-ligijiet u l-istandards għall-OPSA. Din l-esperjenza kienet t'għarfien fil-fond tal-qafas legiżlattiv u sfumaturi operattivi essenzjali għat-tmexxija tal-Awtorità l-għdida tal-Istandards għall-Anzjani.

3. Viżjoni Strateġika u Governanza: Fir-rwol ta' Direttur f'il-Malta Freeport wrejt l-kapaċità tiegħi li nikkontribwixxi għal teħid ta' deċiżjonijiet ta' livell għoli f'ippjanar strateġiku fi hdan din il-korporazzjoni.

4. Komunikazzjoni b'saħħitha u Ġestjoni tal-Partijiet Interessati: L-istorja tiegħi ta' involviment ma' msieħba fl-industrija, timijiet ewlenin, u li nirrappreżenta lill-SCSA fil-konferenzi tindika l-ħila tiegħi fil-bini ta' relazzjonijiet b'saħħithom u l-artikolazzjoni tad-direzzjonijiet tal-policies b'mod ċar u persważiv.

5. Sfond Edukattiv u Tagħlim Tul il-Ħajja: L-edukazzjoni tiegħi, inkluż MBA u studji dottorali fix-Xjenzi Soċjali, turi impenn, il-ħiliet analitiċi tiegħi kif ukoll l-innovazzjoni fis-soluzzjoni tal-problemi.

Nemmen li b'dawn il-fatturi magħquda nkun f'pozizzjoni fejn inkun kapaci nikkontribwixxi bl-aħjar mod lejn din l-Awtorità'.

4. Kif tiddeskrivi r-rwol ta' Chairperson tal-Awtorità tal-Istandards għall-Persuni Anzjani?

Ir-rwol ta' Chairperson tal-OPSA huwa multidimensjonali, u jenfasizza t-tmexxija, is-sorveljanza, u l-promozzjoni għall-benesseri u d-drittijiet tal-anzjani. Din il-pożizzjoni tinvolvi li tiggwida lill-awtorità biex tistabbilixxi, tinforza u taġġorna standards għal servizzi indirizzati lejn il-popolazzjoni anzjana, u tiżgura l-kwalità u l-aderenza mal-parametri referenzjarji regolatorji.

1. Tmexxija Strateġika: Tiżviluppa u timplimenta strateġiji biex ittejjeb il-policies relatati mal-benesseri, is-sikurezza u l-partecipazzjoni attiva tal-anzjani fi hdan il-komunità. Dan jinvolve l-allinjament mad-direttivi tal-gvern u l-kollaborazzjoni mal-partijiet interessati, inklużi l-fornituri tas-saħħa u s-servizzi soċjali.

2. Superviżjoni tal-Policies: Tissorvelja l-ħolqien u l-monitoraġġ ta' standards għal diversi faċilitajiet ta' kura, servizzi, u programmi komunitarji mfassla għall-anzjani. Dan jinkludi l-iżgurar tal-konformità mal-aħjar prattiki internazzjonali u l-adattament tal-policies biex jissodisfaw il-ħtiġijiet lokali.

3. Kollaborazzjoni u Koordinazzjoni: Taħdem mill-qrib ma' korpi governattivi oħra, NGOs, u setturi privati biex trawwem sħubijiet li jtejjbu l-firxa ta' servizzi disponibbli għall-anzjani, filwaqt li tenfasizza l-innovazzjoni u t-titjib kontinwu fl-istandards tal-kura.

4. Assigurazzjoni tal-Kwalità: Issegwi l-implimentazzjoni ta' mekkaniżmi biex tivverifika u tivvaluta l-prestazzjoni tas-servizzi u l-programmi għall-adulti anzjani, tiżgura li jissodisfaw standards stabbiliti u jadattaw għall-ħtiġijiet u l-isfidi emergenti.

Essenzjalment, Iċ-Chairperson jaġixxi bħala punt kruċjali bejn l-implimentazzjoni tal-Policies u l-ħtiġijiet prattiċi tal-anzjani, u jiggwida b'mod komprensiv u reattiv għall-kura, għolja u l-promozzjoni.

5. X'inhuma, fl-opinjoni tieghek, l-isfidi prinċipali li ghandha l-Awtorità tal-Istandards għall-Persuni Anzjani biex tilhaq l-oġġettivi tagħha kif stabbiliti fl-Att li waqqafha? X'tahseb li ghandu jsir biex jibdeu jinghelbu dawn l-isfidi?

L-OPSA bħal hafna korpi regolatorji, tiffaccja diversi sfidi biex tilhaq l-għanijiet tagħha. Dawn l-isfidi hafna drabi johorġu minn fatturi strutturali, operattivi u soċjali. Meta wiehed jikkunsidra li din l-Awtorità għadha kemm giet imwaqqfa, ma tonqosx primarjament l-isfida ta' rizorsi. Sforz restrizzjonijiet baġitarj l-Awtorità mhux dejjem tista' timplimenta bis-sħiħ il-mandati tagħha, bhat-twertiq ta' verifiki bir-reqqa, l-iżvilupp ta' programmi ġodda, jew l-iżgurar ta' taħriġ għall-haddiema tagħha.

Nuqqas ta' professjonisti tas-sengħa, b'mod partikolari dawk imħarrġa fil-ġerontologija u l-kura superjuri, jista' jillimita l-effettività tal-Awtorità. Nuqqas ta' kollaborazzjoni ma' diversi partijiet interessati, inklużi korpi governattivi, NGOs, u msieħba fis-settur privat. Nemmen ukoll li l-koordinazzjoni frammentata tista' tnaqqas jew tikkomplika l-proġetti u inizjattivi.

Dawn l-isfidi jistghu jiġu ndirizzati permezz ta;

1.Finanzjament adegwat u sikur: žieda fl-allokkazzjoni tal-baġit anke jekk ikun hemm opportunita' għal sħubijiet għall-appoġġ finanzjarju, inklużi għotjiet tal-UE.

2.Taħriġ u zvilupp tal-forza tax-xogħol: Programmi u ċertifikazzjonijiet ta' taħriġ professjonali biex tiżgura li forza tax-xogħol speċjalizzat tkun disponibbli biex tappoġġja spezzjonijiet u konformità standard.

3.Policies flessibbli u inklussivi: Żvilupp ta' policies adattabbli li jirriflettu l-ħtiġijiet diversi tal-popolazzjoni li qed tixjieħ u jinvolvu lill-anzjani fit-tiswir ta' dawn il-policies.

4.Appoġġ għall-adozzjoni tat-teknologija: Linji gwida, taħriġ, u sussidji għall-facilitajiet tal-kura biex jintegraw teknologiji ġodda filwaqt li jiġi żgurat li jkunu faċli għall-utent għall-anzjani.

5.Programmi ta' Sensibilizzazzjoni Pubblika: Tnedija ta' kampanji ta' għarfien biex jedukaw lill-pubbliku dwar id-drittijiet tal-anzjani u l-importanza li jinżammu standards għoljin ta' kura.

Dawn l-istrategiji jistghu jgħinu biex jittaffew l-isfidi li l-Awtorità qed tiffaccja.

6. Liema tahseb li se jkunu dawk l-entitajiet li l-Awtorità tal-Istandards għall-Persuni Anzjani l-iktar se tikkollabora magħhom sabiex twettaq hidmietha?

Biex twettaq il-mandat tagħha b'mod effettiv, l-OPSA jkollha bżonn tikkollabora ma' diversi entitajiet li għandhom rwoli ewlenin fix-xenarju tal-kura tal-anzjani u l-benesseri soċjali. Dawn is-sħubijiet jistghu jgħinu biex jiżguraw appoġġ komprensiv u aderenza mal-istandards stabbiliti. Hawn huma l-entitajiet ewlenin x'aktarx involuti:

- Ministeri u Dipartimenti tal-Gvern
- Istituzzjonijiet tas-Saħħa Pubblika
- Organizzazzjonijiet Mhux Governattivi (NGOs)
- Entitajiet tas-Settur Privat
- Istituzzjonijiet Akkademici u ta' Riċerka
- Organizzazzjonijiet Ibażati fil-Komunità
- Organizzazzjonijiet Internazzjonali tal-Kura tal-Anzjani

7. Jekk kemm-il darba tkun approvat, x'se jkunu l-prijoritajiet tieghek għall-ewwel xhur ta' hidma fl-Awtorità?

Fl-ewwel ftit xhur ta' hidma bhala Chairperson tal-Awtorità OPSA, il-prijoritajiet tiegħi jiffukaw fuq analizi tal-operat strateġiku, il-valutazzjoni tal-istandards attwali, u l-involviment tal-partijiet interessati biex jibnu fiduċja u sħubijiet effettivi. Dan jinvolvi assigurazzjoni ta' gwidi li jindirizzaw il-htigijiet tal-lum, kampanja ta' informazzjoni u dik edukattiva dwar l-Awtorità u nassigura kollaborazzjoni mal-istakeholders. Inkun qeghda wkoll nara li l-bord tad-Diretturi jahdem f'armonija sabiex jintlahqu l-oġettivi tal-Awtorità'. Bhala Chairperson, inkun ukoll qed nara li tinzamm relazzjoni sana mal-amministrazzjoni tal-Awtorità' u nassigura li jigu implimentati d-decizzjonijiet li jiehu l-Bord.

8. Il-hatra tieghek hija wahda non-eżekuttiva, għaldaqstant, kif tara li tista' timplimenta l-oġettivi tieghek għall-Awtorità?

Fi rwol mhux eżekuttiv bhala Chairperson tal-Awtorità tal-OPSA, il-kisba tal-ghanijiet tehtieg influwenza strateġika, tmexxija u kollaborazzjoni aktar milli ġestjoni Prattika. Hawn kif se nimplimenta l-ghanijiet b'mod effettiv:

1. Sorveljanza strateġika u gwida
2. Kollaborazzjoni effettiva mal-partijiet interessati
3. Responsabbiltà u trasparenza
4. Influwenza permezz ta' gwida u rakkomandazzjonijiet
5. Assistenza fejn jidhol taħriġ u l-iżvilupp
6. Titjib Kontinwu
7. Promozzjoni ta ngagġ fil-komunità fejn jidhlu l-anzjani

Permezz ta' sorveljanza strateġika, promozzjoni, kollaborazzjoni mal-partijiet interessati, u impenn għal titjib kontinwu, niggwida l-isforzi tal-Awtorità, anke f'kapacità mhux eżekuttiva, biex niżgura li l-oġettivi tagħha jigu milhuqa b'mod effettiv.

9. Hemm xi karigi oħra li tokkupa illum il-ġurnata u li behsiebek tibqa' żżomm jekk kemm-il darba tkun approvata?

Jien ma nokkupa l-ebda pożizzjoni oħra.

10. Tara li hemm xi materja jew għandek xi kunflitt ta' interess li jista' jtellfek mill-imparzjalità tieghek fit-tmexxija tal-Bord tal-Awtorità?

Peress li ma nokkupa l-ebda pożizzjoni oħra, ma nara l-ebda kunflitt ta' interess.

1. Kif tiddeskrivi r-rwol ta' Chairperson għall-istandards għal persuni anzjani?

Ir-rwol ta' Chairperson tal-OPSA huwa multidimensjonali, u jenfasizza t-tmexxija, is-sorveljanza, u l-promozzjoni għall-benesseri u d-drittijiet tal-anzjani. Din il-pożizzjoni tinvolvi li tiggwida lill-awtorità biex tistabbilixxi, tinforza u taġġorna standards għal servizzi li jilqgħu għall-popolazzjoni anzjana, u tiżgura l-kwalità u l-aderenza mal-parametri referenzjarji regolatorji.

1.Tmexxija Strateġika: Tiżviluppa u timplimenta strateġiji biex ittejjeb il-policies relatati mal-benesseri, is-sikurezza u l-partecipazzjoni attiva tal-anzjani fi ħdan il-komunità. Dan jinvolve l-allinjament mad-direttivi tal-gvern u l-kollaborazzjoni mal-partijiet interessati, inklużi l-fornituri tas-saħħa u s-servizzi soċjali.

2.Supervizjoni tal-Policies: Tissorvelja l-ħolqien u l-monitoraġġ ta' standards għal diversi faċilitajiet ta' kura, servizzi, u programmi komunitarji mfassla għall-anzjani. Dan jinkludi l-iżgurar tal-konformità mal-aħjar prattiki internazzjonali u l-adattament tal-policies biex jissodisfaw il-ħtiġijiet lokali.

3.Kollaborazzjoni u Koordinazzjoni: Taħdem mill-qrib ma' korpi governattivi oħra, NGOs, u setturi privati biex trawwem sħubijiet li jtejjbu l-firxa ta' servizzi disponibbli għall-anzjani, filwaqt li tenfasizza l-innovazzjoni u t-titjib kontinwu fl-istandards tal-kura.

4.Assigurazzjoni tal-Kwalità: Issegwi l-implimentazzjoni ta mekkaniżmi biex tivverifika u tivvaluta l-prestazzjoni tas-servizzi u l-programmi għall-adulti anzjani, tiżgura li jissodisfaw standards stabbiliti u jadattaw għall-ħtiġijiet u l-isfidi emergenti.

Essenzjalment, Iċ-Chairperson jaġixxi bħala punt kruċjali bejn l-implimentazzjoni tal-Policies u l-ħtiġijiet prattiċi tal-anzjani, u jiggwida approċċ komprensiv u reattiv għall-kura, għolja u l-promozzjoni.

2. X'inhuma l-pjanijiet tiegħek għall-Awtorità tal-Istandards għall-persuni anzjani?

Bħala Chairperson tal-Awtorità OPSA, il-prijoritajiet u l-pjanijiet tiegħi ser jiffukaw primarjament fuq analizi tal-operat strateġiku, il-valutazzjoni tal-istandards attwali, u l-involviment tal-partijiet interessati biex jibnu fiduċja u sħubijiet effettivi. Dan jinvolve assigurazzjoni ta' gwidi li jindirizzaw il-ħtiġijiet tal-lum, kampanja ta' informazzjoni u dik edukattiva dwar l-Awtorità u nassigura kollaborazzjoni mal-istakeholders. Inkun qegħda wkoll nara li l-bord tad-Diretturi jahdem f'armonija sabiex jintlahqu l-oġġettivi tal-Awtorità. Bħala Chairperson, inkun ukoll qed nara li tinzamm relazzjoni sana mal-amministrazzjoni tal-Awtorità u nassigura li jigu implimentati d-decizzjonijiet li jiehu l-Bord. Inwiegħed ukoll responsabbiltà u trasparenza, titjib kontinwu fejn jidhlu gwidi mmirati lejn l-anzjani u fuq kollox il-benessere tal-anzjani.

3. Xi sfidi tara li ghandha quddiemha l-Awtorità tal-Istandards ghal persuni anzjani?

L-OPSA bhal hafna korpi regolatorji, tiffaċċja sfidi sinifikanti biex tilhaq l-ghanijiet tagħha deskritti fl-Att li jistabilixxi. Dawn l-isfidi hafna drabi joħroġu minn fatturi strutturali, operattivi u soċjali. Meta wiehed jikkunsidra li din l-Awtorità ghadha kemm giet imwaqqfa, ma tonqosx primarjament l-isfida ta' rizorsi. Sforz restrizzjonijiet baġitarj l-awtorità mhux dejjem tista' timplimenta bis-shih il-mandati tagħha, bhat-twettiq ta' verifiki bir-reqqa, l-iżvilupp ta' programmi ġodda, jew l-iżgurar ta' taħriġ għall-haddiema tagħha.

Nuqqas ta' professjonisti tas-sengħa, b'mod partikolari dawk imharrġa fil-ġerontoloġija u l-kura superjuri, jista' jillimita l-effettività tal-Awtorità. Nuqqas ta' kollaborazzjoni ma' diversi partijiet interessati, inklużi korpi governattivi, NGOs, u msieħba fis-settur privat. Nemmen ukoll li l-koordinazzjoni frammentata tista' tnaqqas jew tikkomplika l-proġetti u inizjattivi.

4. X'tahseb li ghandhom ikunu l-kisbiet tal-Awtorità tal-istandards ghal persuni anzjani matul il-hames snin li ġejjin?

Matul il-hames snin li ġejjin, l-OPSA ghandha tkompli taħdem bis-shih sabiex tkompli tiprotegi u ttejjeb il-kwalità tal-ħajja għall-anzjani permezz ta;

- **Konformità u Sorveljanza Mtejba**

- Spezzjonijiet Regolari u Komprensivi: Tkompli tigi stabbilita sistema ta' spezzjoni robusta biex tiżgura li l-faċilitajiet kollha tal-kura tal-anzjani jikkonformaw ma' standards aġġornati u infurzati. Dan ikun jinkludi kemm istituzzjonijiet pubbliċi kif ukoll privati, li jiffokaw fuq il-kwalità tal-kura, protokoll tas-sikurezza, u kwalifiki tal-haddiema.
- Mekkanizmi ta' rappurtar trasparenti jkomplu jigu mtejba għaliex dan irawwem ir-responsabbiltà u l-fiduċja mal-pubbliku.

- **Titjib fil-Kwalità tal-Kura**

- Standards aġġornati tal-kura: Implimentar u zamma ta' standards moderni tal-kura bbażati fuq l-evidenza li jirriflettu l-aħjar prattiki u innovazzjonijiet fil-kura ġerjatrika. Dan ikun jinkludi policies għal kura personalizzata, appoġġ għas-saħħa mentali, u kura palljattiva.
- Żieda fil-Programmi ta' Taħriġ: Ppromovar ta' programmi ta' taħriġ obligatorji għal dawk li jieħdu hsiebhom u dawk li jipprovdu l-kura tas-saħħa biex tiżgura li jkunu mghammra b'għarfien u ħiliet attwali fil-kura tal-anzjani.

- **Integrazzjoni tat-Teknoloġija**

- Adozzjoni ta' Teknoloġiji Assistivi: Integrazzjoni ta' teknoloġiji ġodda li jgħinu fil-monitoraġġ, il-komunikazzjoni u l-mobilità tas-saħħa, filwaqt li jiġi żgurat li jkunu aċċessibbli u faċli għall-utent għall-anzjani. Imsieheb ma' kumpaniji tat-teknoloġija u istituzzjonijiet ta' riċerka biex imexxi u juża soluzzjonijiet bhat-telemedicina u sistemi ta' rispons għal emergenza.
- It-tgħaqqid tal-qasam diġitali: Żvilupp ta' inizjattivi biex jedukaw lill-anzjani dwar l-użu tat-teknoloġija bażika, il-promozzjoni ta' indipendenza akbar u aċċess għal rizorsi u servizzi onlajn.

- **Promozzjoni t'anzjanita' Attiva**

- Aktar programmi ta' ingaġġ fil-komunità: Kollaborazzjoni ma' NGOs, kunsilli lokali, u organizzazzjonijiet ta' benesseri soċjali biex toħloq opportunitajiet għall-anzjani biex jidhlu f'attivitajiet komunitarji, xogħol volontarju, u programmi ta' taġlim tul il-ħajja. Dan jgħin fil-ġlieda kontra l-iżolament soċjali u jinkoraġġixxi l-benessri fiziku u mentali.
- Kampanji t' għarfien pubbliku: Tnedija ta kampanji nazzjonali bit-tir li titqajjem kuxjenza dwar il-valur t'anzjanita' attiva u jisfidaw l-isterjotipi relatati mal-anzjani.

- **Policies Msahha għall-kura bbażata fuq id-dar u l-komunità**

- Servizzi tal-Komunità Mtejba: Tespandi l-aċċess għal ċentri ta' matul il-jum, kura ta' respite, u programmi ta' sensibilizzazzjoni li jipprovdu servizzi essenzjali u interazzjoni soċjali għal individwi anzjani.

- **Kollaborazzjoni mal-Partijiet Interessati**

- Shubiji Interdixxiplinari: Tishih tar-rabtiet ma' fornituri tal-kura tas-saħħa, ministeri tal-gvern, NGOs, u organizzazzjonijiet komunitarji biex jigu żgurati soluzzjonijiet ta' kura kkoordinati u komprensivi.

- Sistemi ta' feedback: 'Channels' effettivi għall-anzjani u l-familji tagħhom biex jaqsmu feedback u esperjenzi, li jikkontribwixxu għat-titjib kontinwu tas-servizzi u l-istandards.

- **Allinjament mal-Istandards tal-UE u Globali**

- L-Aħjar Prattiki Internazzjonali: Tiżgura li l-istandards ta' Malta għall-kura tal-anzjani jallinjaw ma' dawk tal-Unjoni Ewropea u korpi internazzjonali oħra, u b'hekk tissaħħaħ il-kredibbiltà u potenzjalment jinfetaħ il-finanzjament għall-innovazzjoni u l-programmi.

- Ċikli ta' Revizjoni Regolari: Jigi stabbilit precedent għar-revizjoni u l-aġġornament tal-istandards kull ftit snin biex jibqgħu allinjati mal-avvanzi globali u l-bidliet demografici.

5. **Kif tiddeskrivi l-qagħda tal-persuni anzjani f'diversi setturi f'pajjiżna?**

Is-sitwazzjoni tal-anzjani f'Malta hija fformata kemm minn sfidi kif ukoll minn opportunitajiet f'diversi setturi. B'popolazzjoni li qed tixjieħ—madwar 19% tal-popolazzjoni għandha 65 sena jew aktar—hemm talbiet sinifikanti fuq il-kura tas-saħħa, is-servizzi soċjali, id-djar u l-impjiegi.

Fis-settur tal-kura tas-saħħa, hafna anzjani jiffaċċjaw kwistjonijiet relatati mal-fragilità, il-mobilità, u l-ħtiġijiet tal-kura fit-tul. Hekk kif tiżdied l-istennija tal-għomor, hemm ħtieġa dejjem akbar għal servizzi tal-kura tas-saħħa aċċessibbli li jilqgħu speċifikament għall-anzjani, partikolarment f'termini ta' kura ġerjatrika u assistenza fit-tul. Malta wieġbet b'Policies attiva ta' tixjih u introduċiet programmi li jappoġġjaw lill-anzjani li jgħixu b'mod indipendenti jew fid-djar tal-kura, iżda d-domanda għal servizzi speċjalizzati qed tkompli tikber, speċjalment hekk kif in-nies jixjieħu fit-80 u d-90 sena.

F'termini ta' inkluzjoni soċjali, l-anzjani f'Malta jiffaċċjaw sfidi relatati mal-iżolament soċjali, b'mod partikolari f'żoni rurali bħal Għawdex, fejn l-anzjani jiffurmaw persentaġġ akbar tal-popolazzjoni. Il-gvern introduċa inizzjattivi biex jindirizza l-iżolament, bħal programmi bbażati fil-komunità u servizzi aktar favur l-anzjani, iżda huma meħtieġa aktar sforzi biex jiġi żgurat li ċ-ċittadini anzjani jibqgħu integrati fis-soċjetà.

Ekonomikament, l-anzjani jiffaċċjaw ir-riskju tal-faqar, b'hafna jiddependu fuq pensjonijiet u dħul limitat. Il-gvern għamel passi biex jiżgura li l-iskemi tal-pensjoni jibqgħu robusti, iżda l-proporzjon dejjem jikber tal-popolazzjoni anzjana jeħtieġ ġestjoni bir-reqqa tar-rizorsi. Barra minn hekk, l-opportunitajiet ta' impjieg għall-adulti anzjani għadhom limitati, u s-sistema tal-pensjonijiet jista' jkollha bżonn tadatta biex tiżgura li tibqa' sostenibbli fil-futur.

B'mod ġenerali, filwaqt li s-sitwazzjoni tal-anzjani f'Malta tjebet b'diversi inizzjattivi tal-gvern, l-isfida ewlenija hija li tiġi żgurata s-sostenibbiltà tas-servizzi u l-policies hekk kif il-popolazzjoni tkompli tixjieħ. Hemm il-ħtieġa għal aktar enfasi fuq servizzi speċifiċi għall-anzjani, integrazzjoni aħjar fil-forza tax-xogħol, u infrastruttura tal-kura tas-saħħa aktar robusta biex tindirizza d-domandi li qed jikbru.

6. X'tahseb li kienu n-nuqqasijiet fejn jidhlu l-istandards ghal persuni anzjani matul l-ahhar ghaxar snin f'pajjizna?

L-anzjanita' mhiex fazi minghajr aspirazzjonijiet anzi nemmen li din il-fazi tal-hajja ghandha l-aspirazzjonijiet u nonqsu ahna bhala soċjeta' jekk ma naghrfux li l-anzjani ghandhom il-progetti taghhom ghall-futur. Fl-ahhar snin nemmen li mxejna passi importanti. Mhux se nsemmi biss l-investment li sar fl-anzjani perezempju fil-pensjonijiet fejn illum pajjizna se jkun qed jinvesti mal-1,200 ewro miljun, id-doppju ta' dak li kien isir daqs ghaxar snin ilu, izda anki z-zieda fl-ghoti fis-servizzi fil-komunita'. Ingib eżempju wiehed is-servizz tas-Silver T. Biss meta nidhlu dwar il-harsien ta' standards ghall-anzjani, partikolarment fi djar tal-anzjani, fl-ahhar snin bdew jigu indirizzati dak li ma sarx ghal ghexirien ta' snin.

It-twaqqif l-ewwel tal-SCSA u issa hidma ffukata b'Awtorita' gdida (OPSA) kien pass importanti. Irridu naraw li l-hidma tkun wahda li tkompli thalli l-frott billi mhux biss ikollna r-regolar fuq il-karta imma jkun hemm azzjonijiet tangibbli b'infurzar tal-istandards. Dak huwa li jien nixtieq inkompli nsahhah biex l-istandards li nemmnu jixirqilhom l-anzjani, jkunu bil-fatti qed jintlahqu fil-hajja taghhom.

7. X'tahseb li kienu l-kisbiet ewlenin fis-settur ghal persuni anzjani f'dawn l-ahhar ghaxar snin f'pajjizna?

Matul dawn l-ahhar ghaxar snin, Malta ghamlet passi sinifikanti biex tindirizza l-bżonnijiet tal-popolazzjoni anzjana tagħha, partikolarment fl-oqsma tal-kura tas-saħħa, l-inkluzjoni soċjali, u t-tixjiħ attiv. Uħud mill-aktar kisbiet notevoli jinkludu:

- **Espansjoni ta' Programmi Attivi ghall-anzjani**

Malta ffukat fuq li tteġġeg lill-anzjani biex jibqgħu attivi u impenjati soċjalment permezz ta' diversi programmi. Il-gvern implimenta strateġiji nazzjonali li jappoġġjaw il-partecipazzjoni tal-anzjani fit-tagħlim tul il-hajja, il-volontarjat, u l-attivitajiet fiżiċi. Perezempju, l-inizjattiva "Tixjiħ Attiv" hadmet biex ittejjeb il-benessri tal-anzjani billi tippromwovi l-inkluzjoni soċjali, is-saħħa fiżika, u l-istimulazzjoni mentali.

- **Zieda fl-Appoġġ ghall-Pensjoni**

Matul l-ahhar ghaxar snin, il-benefiċċji tal-pensjoni f'Malta ġew aġġustati biex jipprovdu sigurtà finanzjarja aħjar ghall-anzjani. Filwaqt li għad fadal sfidi, ġew introdotti židiet fil-pensjonijiet u benefiċċji finanzjarji addizzjonali ghall-anzjani, li jgħinu biex jitnaqqas ir-riskju tal-faqar fost il-popolazzjoni li qed tixjieħ. Is-sistema tal-pensjonijiet ta' Malta tgiebet ukoll biex tindirizza l-ħtiġijiet ta' popolazzjoni anzjana li qed tikber, u b'hekk tkun aktar sostenibbli.

- **Servizzi Mtejba tas-Saħħa u l-Kura fit-Tul**

Saru investimenti sinifikanti fis-servizzi tal-kura tas-saħħa ghall-anzjani. L-espansjoni tal-infrastruttura tal-kura tas-saħħa, inkluzi servizzi aktar speċjalizzati fil-ġerjatrija u l-kura fit-tul, għenet biex jiġu indirizzati l-ħtiġijiet tal-kura tas-saħħa tal-anzjani. Kien hemm fuq l-integrazzjoni ta' mudelli ta' kura li jenfasizzaw it-tixjiħ fis-seħħ, li jippermettu lill-anzjani jgħixu b'mod indipendenti għal aktar żmien bl-appoġġ tas-servizzi tal-kura fid-dar. Barra minn hekk, Malta introduċiet aktar policies biex tappoġġja lill-anzjani b'kundizzjonijiet kroniċi bħad-dimenzja, filwaqt li tiżgura li jkollhom aċċess għas-servizzi ta' kura medika u appoġġ meħtieġa.

- **Servizzi Soċjali u Infrastruttura favur l-Anzjani**

Il-Gvern Malti investa wkoll fil-ħolqien ta' infrastruttura aktar favur l-anzjani. Dan jinkludi li l-ispazji pubbliċi u t-trasport isiru aktar aċċessibbli, kif ukoll li tiżdied id-disponibbiltà ta' ċentri komunitarji u servizzi soċjali li speċifikament jilqgħu l-anzjani. Barra minn hekk, kien hemm sforz miftiehem biex jitnaqqas l-iżolament soċjali billi jiġu offruti programmi li jgħinu lill-anzjani jibqgħu konnessi mal-komunitajiet tagħhom.

- **Appoġġ għall-Caregivers**

Filwaqt li rrikonoxxiet ir-rwol kruċjali ta' dawk li jieħdu ħsieb il-familja, Malta introduċiet diversi sistemi ta' appoġġ għal dawk li jipprovdu kura lill-qraba anzjani. Dawn jinkludu għajnuna finanzjarja, kura ta' respite, u aċċess għal taħriġ għal dawk li jieħdu ħsieb il-familja biex itejbu l-kwalità tal-kura pprovduta fid-dar.

- **Integrazzjoni tat-Teknoloġija fil-Kura tal-Anzjani**

L-avvanzi teknoloġiċi kienu qasam ieħor ta' progress. Malta qed tagħmel sforzi biex tintegra t-teknoloġija fis-servizzi tal-kura tal-anzjani, mill-użu tat-telemedicina u sistemi ta' moniteragg mill-bogħod għall-ghodod diġitali li jghinu lill-anzjani jibqgħu konnessi mal-maħbubin u l-fornituri tal-kura tas-saħħa. Dawn it-teknoloġiji kienu partikolarment utli fit-titjib tal-aċċessibilità u l-ġhoti ta' interventi f'waqthom.

- **Progress Leġislattiv**

L-isforzi leġislattivi kellhom ukoll rwol fit-titjib tal-istatus tal-anzjani. Inizjattivi aktar reċenti saħħew id-drittijiet tal-anzjani, speċjalment f'termini ta' protezzjoni kontra l-abbuż u l-iżgurar tal-aċċess għal servizzi essenzjali.

Dawn il-kisbiet jirrapprezentaw progress sinifikanti fit-titjib tal-kwalità tal-ħajja għall-anzjani f'Malta. Madankollu, għad hemm sfidi, b'mod partikolari fl-iżgurar ta' aċċess għas-servizzi u l-indirizzar tad-domanda dejjem tikber għall-kura tas-saħħa u l-kura fit-tul hekk kif il-popolazzjoni tkompli tixjieħ.

8. X'karigi oħra biħsiebek tkompli tokkupa jew tassumi f'każ li tiġi mahtur Chairperson tal-Awtorità tal-istandards għal persuni anzjani?

Jien ma nokkupa l-ebda pożizzjoni oħra.

9. Tista' tindika jekk fil-prezent għandekx attivitajiet kummerċjali? Tista' tindika jekk dawn humiex ser johlqu kunflitt ta' interess f'każ li tiġi mahtur Chairperson tal-Awtorità tal-istandards għal persuni anzjani?

Peress li ma nokkupa l-ebda pożizzjoni oħra, ma nara l-ebda kunflitt ta' interess.